

noisis

Σύμβουλοι Ανάπτυξης

Υπεύθυνα Δίπλα σας!

Συνοπτική Παρουσίαση

Αναπτυξιακού Νόμου 4399/2016

3^η Προκήρυξη καθεστώτος ενισχύσεων
«Γενικής Επιχειρηματικότητας»

Αθήνα

Μαιάνδρου 19,
τ.κ. 115 28, Ιλίσια
Τηλ.Κέντρο: 210 7250800
Fax: 210 7250812

e-mail: infoathens@noisis.gr

Θεσσαλονίκη

Κανελλοπούλου 15,
τ.κ. 542 48, Κηφισιά
Τηλ.Κέντρο: 2310 455299
Fax: 2310 434130

e-mail: info@noisis.gr

Δυτ. Μακεδονία

Αθ. Διάκου 38 & Γραβιάς,
τ.κ. 521 00, Καστοριά
Τηλ.Κέντρο: 24670 22906
Fax: 24670 24956

e-mail: infokastoria@noisis.gr

www.noisis.gr

1.ΕΙΔΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ

α) Επιχορήγηση :	Δωρεάν παροχή χρηματικού ποσού από το Δημόσιο για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου που ορίζεται ως ποσοστό αυτών.
β) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης :	Κάλυψη τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης για την απόκτηση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού από το Δημόσιο. Προσδιορίζεται ως ποσοστό επί της αξίας απόκτησης αυτών που εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις. Η επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 7 έτη.
γ) Φορολογική απαλλαγή :	Φορολογική απαλλαγή που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, αφαιρουμένου του φόρου του νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας του καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση και συνιστά ισόποσο αποθεματικό
δ) Επιδότηση κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης	Συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο μέρους του μισθολογικού κόστους (άρθρο 2, παρ.31 Γ.Α.Κ.) των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο και οι οποίες δεν λαμβάνουν καμία άλλη κρατική ενίσχυση.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ «ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ»

Σκοπός του καθεστώτος της «**ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**» είναι η προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης με σεβασμό στους περιβαλλοντικούς πόρους και την υποστήριξη λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας, η αύξηση της απασχόλησης, η βελτίωση της συνεργασίας και η αύξηση του μέσου μεγέθους των επιχειρήσεων, η τεχνολογική αναβάθμιση, η διαμόρφωση μιας νέας εξωστρεφούς εθνικής ταυτότητας (branding), η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης, η μετακίνηση στην αλυσίδα παραγωγής της αξίας για την παραγωγή πιο σύνθετων προϊόντων, η εξοικονόμηση των φυσικών πόρων στην προοπτική μιας κυκλικής οικονομίας, η προσφορά καλύτερων υπηρεσιών, η προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων και εν τέλει η εξασφάλιση καλύτερης θέσης της χώρας στο Διεθνή Καταμερισμό Εργασίας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του παρόντος καθεστώτος για το έτος 2018 ανέρχεται σε τριακόσια πενήντα εκατομμύρια (350.000.000) ευρώ, εκ των οποίων τα εκατόν σαράντα εκατομμύρια (140.000.000) ευρώ που αφορούν τα είδη ενίσχυσης της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης προέρχονται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων και τα διακόσια δέκα εκατομμύρια (210.000.000) ευρώ αφορούν το είδος ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής.

Στον πίνακα που ακολουθεί περιγράφονται περιληπτικά τα βασικά χαρακτηριστικά και το ύψος ενίσχυσης του καθεστώτος:

Καθεστώς ενίσχυσης	Κίνητρο ενίσχυσης	Υψος ενίσχυσης	Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου	Παρατηρήσεις
Γενική Επιχειρηματικότητα	Φοροαπαλλαγή, επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, επιδότηση κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης, επιχορήγηση	Σύμφωνα με ΧΠΕ εκτός από τα επενδυτικά σχέδια που θα ενισχυθούν με επιχορήγηση	Συγκριτική Αξιολόγηση	Επιχορήγηση μπορούν να λάβουν μόνο τα επενδυτικά σχέδια του άρθρου 12 ,με το ποσοστό ενίσχυσης να ανέρχεται στο 70% του ανώτατου του ΧΠΕ. Τα υπόλοιπα κίνητρα παρέχονται στο 100% του ΧΠΕ

3. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

Στο καθεστώς ενισχύσεων του Επενδυτικού Νόμου υπάγονται επενδυτικά σχέδια σε όλους τους τομείς της Οικονομίας, πλην των εξαιρέσεων που αναφέρονται στην συνέχεια.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Δεν υπάγονται στις διατάξεις του Αναπτυξιακού Νόμου 4399/2016:

- α. Ο τομέας του **χάλυβα**, όπως ορίζεται στο στοιχείο 43 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ, κατά κατηγορία,
- β. Ο τομέας των **συνθετικών ινών**, όπως ορίζεται στο στοιχείο 44 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ κατά κατηγορία.
- γ. Ο τομέας του **άνθρακα**, όπως ο άνθρακας ορίζεται στο στοιχείο 13 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ, σχετικά με καρτικές ενισχύσεις προς τη βιομηχανία άνθρακα,
- δ. Ο τομέας της **ναυπηγίας**.
- ε. στον τομέα **παραγωγής, διανομής και υποδομών ενέργειας**
- στ. στον τομέα **μεταφορών** (και η συναφής υποδομή), όπως ορίζεται στο στοιχείο 45 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ, κατά κατηγορία.

Επίσης εξαιρούνται:

- ✓ Προβληματικές επιχειρήσεις όπως ορίζονται στην παράγραφο 18 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ (άρθρο 1 παρ.4 περίπτωση γ' Γ.Α.Κ)
- ✓ επιχειρήσεις οι οποίες κατά τα δύο έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, έχουν προβεί σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, ή που κατά την υποβολή της αίτησης τους για ενίσχυση, δεν δεσμεύονται ότι δεν θα το πράξουν εντός περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση (άρθρο 14 παρ. 46 Γ.Α.Κ.). Ως «μετεγκατάσταση» ορίζεται η μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον ΕΟΧ (σημείο 61α Άρθρο 2 Γ.Α. Κ.).
- ✓ Επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία και για λογαριασμό του Δημοσίου, βάσει σχετικής σύμβασης εκτέλεσης έργου, παραχώρησης ή παροχής υπηρεσιών.
- ✓ Επενδυτικά σχέδια φορέων για τους οποίους εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία οι ενισχύσεις αυτές έχουν κηρυχθεί παράνομες και ασυμβίβαστες προς την εσωτερική αγορά (άρθρο 1 παρ. 4 Γ.Α.Κ.).

Οι ακόλουθοι τομείς και κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας, όπως αυτοί προσδιορίζονται βάσει της «Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων – Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας 2008» της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, και με την επιφύλαξη των άρθρων 52 έως 58 ήτοι:

- 02- Δασοκομία και Υλοτομία
- 05- (Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη) **έως και -09-** (Υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης).
- 36- Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού εκτός των υπηρεσιών αφαλάτωσης θαλασσινού νερού αποκλειστικά με χρήση ΑΠΕ.
- 41- Κατασκευές κτηρίων.
- 42- Έργα πολιτικού μηχανικού.
- 43- Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες.
- 45- Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών.
- 46- Χονδρικό εμπόριο.
- 47- Λιανικό εμπόριο.
- 49- Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών.

- 52- Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες, **κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι κλάδοι:**
αα. 52.22.11.05 [Υπηρεσίες τουριστικών λιμανιών (μαρινών)],
ββ. 52.22.11.06 [Υπηρεσίες λειτουργίας υδατοδρομίων] και,
γγ. 52.29.19.03 [Υπηρεσίες μεταφοράς με διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού προς τρίτους (logistics)].
- 53- Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες.
  - 55- Καταλύματα, με την επιφύλαξη της περίπτωσης β' της παραγράφου 4.
  - 56- Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης.
  - 60- Δραστηριότητες προγραμματισμού και ραδιοηλεκτρονικών εκπομπών.
  - 64- Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
  - 65- Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία.
  - 66- Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες.
  - 68- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας.
  - 69- Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες.
  - 70- Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων - δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης.
  - 71- Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών - τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις.
  - 72- Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη.
  - 73- Διαφήμιση και έρευνα αγοράς.
  - 75- Κτηνιατρικές δραστηριότητες.
  - 77- Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης.
  - 78- Δραστηριότητες απασχόλησης.
  - 79- Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες.
  - 80- Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας.
  - 81- Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτήρια και εξωτερικούς χώρους.
  - 82- Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις.
  - 84- Δημόσια διοίκηση και άμυνα - υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.
  - 85- Εκπαίδευση.
  - 86- Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας, εξαιρουμένων των επενδυτικών σχεδίων τουρισμού υγείας και ιατρικού τουρισμού.
  - 87- Δραστηριότητες βοήθειας με παροχή καταλύματος, εξαιρουμένων των επενδυτικών σχεδίων τουρισμού υγείας και ιατρικού τουρισμού.
  - 88- Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος.
  - 90- Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση.
  - 91- Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες, **κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι δραστηριότητες: 91.01.11 (Υπηρεσίες βιβλιοθηκών), 91.02 (Δραστηριότητες μουσείων).**
  - 92- Τυχρά παιχνίδια και στοιχήματα.
  - 93- Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας, με την επιφύλαξη της υποπερίπτωσης στστ της περίπτωσης β της παραγράφου 4' που ακολουθεί.
  - 94- Δραστηριότητες οργανώσεων.
  - 95- Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης.
  - 96- Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της υποπερίπτωσης στστ της περίπτωσης β της παραγράφου 4 που ακολουθεί.
  - 97- Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού.
  - 98- Δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή μη διακριτών αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση.
  - 99- Δραστηριότητες εξωχώριων οργανισμών και φορέων.

✓ **Στον τομέα του τουρισμού, κατ' εξαίρεση υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων επενδυτικά σχέδια:**

- αα. **ίδρυσης ή επέκτασης** ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον τριών (3) αστέρων,
- ββ. **εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων** που ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον **τριών (3) αστέρων**, αφού παρέλθει **πενταετία** από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της προηγούμενης επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της μονάδας, (εφόσον τμήμα της εντάσσεται στο εξεταζόμενο επενδυτικό σχέδιο).
- γγ. **επέκτασης και εκσυγχρονισμού** ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν **διακόψει τη λειτουργία τους**, με την προϋπόθεση ότι στο διάστημα διακοπής δεν έχει γίνει αλλαγή χρήσης του κτηρίου και ότι μέσω της επέκτασης ή του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον τριών (3) αστέρων,
- δδ. ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής **Τουριστικών Οργανωμένων Κατασκηνώσεων (camping)**, τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον **τριών (3) αστέρων**,
- εε. ίδρυσης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων **εντός χαρακτηρισμένων**

παραδοσιακών ή διατηρητέων κτηρίων, τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον **δύο (2) αστέρων**,

- σστ. εγκαταστάσεων Ειδικής Τουριστικής Υποδομής {συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, τουριστικοί λιμένες, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού [μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού θερμαλισμού, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα αναζωογόνησης (spa)], κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, ορειβατικά καταφύγια, αυτοκινητοδρόμια}, όπως αυτές ορίζονται στο ν. 4276/2014 (Α' 155),
  - ηη. ίδρυσης ξενώνων φιλοξενίας νέων, εφόσον οι δικαιούχοι είναι συνεταιρισμοί ή Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.)
- ✓ **Στον τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων**, υπάγονται τα επενδυτικά σχέδια που καθορίζονται στην κοινή απόφαση αριθμ. 108621/17-10-2016 (ΦΕΚ Β'3410) «Καθορισμός ειδικών όρων, προϋποθέσεων, προδιαγραφών και περιορισμών για την υπαγωγή σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016 (Α' 117), επενδυτικών σχεδίων του τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, όπως αυτός ορίζεται στο σημείο 10 του άρθρου 2 του καν. (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της επιτροπής, αποκλειστικά στις περιπτώσεις στις οποίες η ενίσχυση του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (Β' 4122/2017), με τους ειδικούς όρους, προϋποθέσεις, προδιαγραφές και περιορισμούς που ορίζονται σε αυτήν.
- ✓ **Στον τομέα πρωτογενούς παραγωγής**, υπάγονται τα επενδυτικά σχέδια που καθορίζονται στην κοινή υπουργική απόφαση αριθμ. 129229/24-11-2017 (ΦΕΚ Β'4122) «Καθορισμός των ειδών επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), που μπορούν να υπαχθούν σε καθεστώς ενισχύσεων του ν. 4399/2016 (Α' 117) και των προδιαγραφών, πρόσθετων όρων, περιορισμών και προϋποθέσεων, καθώς και κάθε σχετικού θέματος για την παροχή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια του τομέα αυτού», με τους όρους, προϋποθέσεις, περιορισμούς και προδιαγραφές που ορίζονται σε αυτήν.

4. ΚΥΡΙΟΙ ΟΡΟΙ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

Νομική υπόσταση επενδυτικών φορέων

Στο καθεστώς ενισχύσεων νόμου υπάγονται επιχειρήσεις που είναι **εγκατεστημένες ή έχουν υποκατάστημα στην Ελληνική Επικράτεια** κατά τη χρονική στιγμή έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και έχουν και έχουν μία εκ των κατωτέρω μορφών:

- **Ατομικής επιχείρησης**
- **Εμπορικής εταιρίας**
- **Συνεταιρισμό**
- **Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν. Σ.Επ) του Ν.4019/2011 (Α'216), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) του Ν. 4384/2016 (Α'78).**
- **Υπό ίδρυση ή υπό συγχώνευση εταιρείες**, με την υποχρέωση να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες δημοσιότητας πριν την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου,
- Επιχειρήσεις που λειτουργούν με την μορφή **κοινοπραξίας** με την προϋπόθεση καταχώρισής τους στο ΓΕΜΗ,
- **Δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους, εφόσον:**
  - αα. Δεν τους έχει ανατεθεί η εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού
  - ββ. Δεν έχει ανατεθεί από το κράτος αποκλειστικά σε αυτούς η προσφορά υπηρεσιών
  - γγ. Δεν επιχορηγείται η λειτουργία τους με δημόσιους πόρους για το διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 21

Περιεχόμενο επενδυτικού σχεδίου – Χαρακτήρας αρχικής επένδυσης

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο παρόν καθεστώς ενισχύσεων, θα πρέπει **να έχουν το χαρακτήρα αρχικής επένδυσης** (άρθρο 2 στοιχείο 49 Γ.Α.Κ.) και συγκεκριμένα να πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Δημιουργία νέας μονάδας.

β. Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας. Η πρόσθετη δυναμικότητα της μονάδας λόγω του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνον εφόσον η υφιστάμενη δυναμικότητα της μονάδας μπορεί να πιστοποιηθεί από επίσημα στοιχεία τεκμηρίωσης.

γ. Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν, με τον όρο ότι οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου. Σε περίπτωση που ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δεν έχει κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής μία τουλάχιστον κλεισμένη διαχειριστική χρήση ή που στα υποβληθέντα οικονομικά στοιχεία δεν αποτυπώνεται η παραπάνω προϋπόθεση, τεκμαίρεται η μη πλήρωση του σχετικού κριτηρίου.

δ. Θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας, με τον όρο για τις μεγάλες επιχειρήσεις ότι οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τις αποσβέσεις κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων οικονομικών ετών των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα, η οποία πρόκειται να εκσυγχρονιστεί. Σε περίπτωση που δεν αποτυπώνονται σαφώς οι συνδεόμενες με την δραστηριότητα αποσβέσεις, τεκμαίρεται η μη πλήρωση του σχετικού κριτηρίου.

*Επισημαίνεται ότι ο εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων (περιπτώσεις ββ, γγ, δδ, εε , παρ. 4γ, άρθρου 7 ν. 4399/16) συνιστά περίπτωση θεμελιώδους αλλαγής του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας (περίπτωση δ άρθρου 5 ν.4399/16).

ε. απόκτηση του συνόλου στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης.

Σε περίπτωση επενδυτικών σχεδίων που έχουν ως κύριο τόπο εγκατάστασης περιοχή που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ' της Συνθήκης (Περιφέρειες Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) , οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή. Ως νέα οικονομική δραστηριότητα νοείται κάθε δραστηριότητα που δεν εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός ΚΑΔ στατιστικής ταξινόμησης) με ήδη ασκούμενη από το φορέα δραστηριότητα.

Έναρξη υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων – Χαρακτήρας Κινήτρου

Οι ενισχύσεις των καθεστώτων του παρόντος λειτουργούν ως κίνητρο, με την έννοια του άρθρου 6 Γ.Α.Κ., για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων και δεν παρέχονται για δραστηριότητες, τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν του είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Οι ενισχύσεις έχουν **χαρακτήρα κινήτρου**, μόνο εφόσον ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση υπαγωγής σε καθεστώς ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.

Έναρξη των εργασιών είναι το πρώτο χρονικά σημείο μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως έναρξη των εργασιών νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση (άρθρο 2 στοιχείο 23 Γ.Α.Κ.). Η έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής έχει ως αποτέλεσμα την **απόρριψη** της αίτησης για το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου.

Ίδια συμμετοχή του επενδυτή

Η συμμετοχή του φορέα στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να γίνει είτε μέσω ιδίων κεφαλαίων είτε με εξωτερική χρηματοδότηση, με την προϋπόθεση ότι το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού επενδυτικού κόστους δεν περιέχει καμία κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή (άρθρο 14 παρ. 14 Γ.Α.Κ.).

Η συμμετοχή του φορέα στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου υπολογίζεται στο σύνολο των ενισχυόμενων δαπανών αυτού αφού αφαιρεθεί το ποσό της αιτούμενης επιχορήγησης εφόσον προβλέπεται στο χρηματοδοτικό σχήμα, και μπορεί να καλύπτεται με τους ακόλουθους τρόπους:

A. Κάλυψη του κόστους του επενδυτικού σχεδίου ή τμήματος αυτού με ίδια κεφάλαια:

α. με αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου του φορέα του επενδυτικού σχεδίου από **νέες εισφορές σε μετρητά** των εταίρων,

β. με αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με **κεφαλαιοποίηση υφιστάμενων φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον** υπό τις εξής προϋποθέσεις: i) κατά την αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου διαπιστώνεται η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις), μετά την αφαίρεση του ποσού των διαθεσίμων της, που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της συμμετοχής του φορέα με ίδια κεφάλαια, και ii) τα φορολογηθέντα αποθεματικά έχουν σχηματισθεί από πραγματοποιηθέντα έσοδα του φορέα της επένδυσης βάσει διατάξεων οι οποίες δεν εμπεριέχουν όρους σχηματισμού και

χρήσης τους που να αντιτίθενται στους κανόνες χορήγησης ενισχύσεων και δεν έχουν δεσμευθεί για να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς.

γ. με την **ανάλωση υφιστάμενων φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον**, τα οποία στην περίπτωση αυτή δεσμεύονται σε ειδικό λογαριασμό και δεν μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση επτά ετών προκειμένου για μεγάλες επιχειρήσεις, ή πέντε ετών, προκειμένου για μεσαίες επιχειρήσεις ή τριών ετών, προκειμένου για μικρές ή πολύ μικρές, από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται υπό τις εξής προϋποθέσεις: i) κατά την αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου διαπιστώνεται η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις), μετά την αφαίρεση του ποσού των διαθέσιμων της, που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της συμμετοχής του φορέα με ίδια κεφάλαια, και ii) τα φορολογηθέντα αποθεματικά έχουν σχηματισθεί από πραγματοποιηθέντα έσοδα του φορέα της επένδυσης βάσει διατάξεων οι οποίες δεν εμπεριέχουν όρους σχηματισμού και χρήσης τους που να αντιτίθενται στους κανόνες χορήγησης ενισχύσεων και δεν έχουν δεσμευθεί για να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς,

δ. με **εκποίηση στοιχείων ενεργητικού** της επιχείρησης (που αφορούν αποκλειστικά γήπεδα, κτίρια, και μηχανολογικό εξοπλισμό,) με απόδειξη της δυνατότητας πώλησης. Στην περίπτωση αυτή, το ποσό που δύναται να ληφθεί υπόψη για την κάλυψη των ιδίων κεφαλαίων ορίζεται ανά περίπτωση ως εξής:

i. Στην περίπτωση γηπέδου ή κτηρίου, το ποσό της αντικειμενικής του αξίας.

ii. Στην περίπτωση μηχανημάτων το ποσό της εκτίμησης ανεξάρτητου πιστοποιημένου εκτιμητή.

B. Κάλυψη του κόστους του επενδυτικού σχεδίου ή τμήματος αυτού με εξωτερική χρηματοδότηση:

α. με τραπεζικό δάνειο ή δάνειο από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς ή ομολογιακό δάνειο εκδιδόμενο με δημόσια ή μη εγγραφή, τριετούς τουλάχιστον διάρκειας, αποκλειόμενης της μορφής του αλληλόχρεου λογαριασμού. Σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη της σχετικής δανειακής σύμβασης, το ως άνω δάνειο συνάπτεται αποκλειστικά για την πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. (**Ενδεικτικά δικαιολογητικά:** Πρόθεση ή έγκριση χορήγησης δανείου από Τράπεζα ή άλλο χρηματοδοτικό οργανισμό, επιστολή του νομίμου εκπροσώπου του για την πρόθεση λήψης δανείου)

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που στις εξασφαλίσεις του δανείου εμπεριέχεται ενεχυρίαση μετρητών και ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου αιτείται τη χρηματοδότηση τμήματος του επενδυτικού σχεδίου και με ίδια κεφάλαια, προκειμένου να αποδεικνύεται η επάρκεια των τελευταίων, αυτά θα πρέπει να υπερβαίνουν το απαιτούμενο ποσό τουλάχιστον κατά το ποσό της ενεχυρίασης.

Για την περίπτωση που στο επενδυτικό σχέδιο παρέχεται **επιδότηση μισθολογικού κόστους** επί των δαπανών της δημιουργούμενης απασχόλησης, η κάλυψη του μη ενισχυόμενου τμήματος αυτών μπορεί να γίνεται με ίδια κεφάλαια ή με εξωτερική χρηματοδότηση που δεν περιορίζονται στους ανωτέρω περιγραφόμενους τρόπους των περιπτώσεων Α και Β

5. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

- Οι φορείς, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υπάγονται στις διατάξεις των ανωτέρω καθεστώτων, οφείλουν, πλέον των οριζόμενων στο άρθρο 6, να τηρούν από το χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία Γ' κατηγορίας) ή απλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία Β' κατηγορίας) για επενδυτικά σχέδια των οποίων το επιλέξιμο κόστος δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ, καθώς και διακριτή λογιστική παρακολούθηση των μεγεθών, που σχετίζονται με την υλοποίηση του σχεδίου και τους όρους της απόφασης υπαγωγής.
- Οι επιχειρήσεις, των οποίων το επιλέξιμο ύψος των επενδυτικών σχεδίων υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ και υπάγονται στο παρόν καθεστώς ενίσχυσης, υποχρεούνται να λάβουν τη νομική μορφή εμπορικής εταιρείας ή συνεταιρισμού πριν την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.
- Ορίζεται διάστημα τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του όπως αυτή προσδιορίζεται στις αποφάσεις ολοκλήρωσης, ως εξής: τριών (3) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου για τις Πολύ Μικρές και Μικρές επιχειρήσεις, πέντε (5) ετών για τις Μεσαίες επιχειρήσεις και επτά (7) ετών για τις Μεγάλες επιχειρήσεις. Σε περιπτώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, το παραπάνω διάστημα παρατείνεται για όσα επιπλέον έτη διαρκεί η σύμβαση μίσθωσης. Σε περιπτώσεις δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, το παραπάνω διάστημα προσαρμόζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παραγράφου 5 του άρθρου 8.
- Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενίσχυσης του παρόντος οφείλουν να διασφαλίζουν τις απαραίτητες συνθήκες, ώστε να μη δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος ευπαθών ομάδων, ιδίως ως προς την προσβασιμότητα σε υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά.

6. ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

Η ημερομηνία έναρξης της υποβολής αιτήσεων υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων στο παρόν καθεστώς είναι η **Πέμπτη 27 Δεκεμβρίου 2018**. Ημερομηνία λήξης του κύκλου υποβολών ορίζεται η **Παρασκευή 28 Φεβρουαρίου 2020**.

Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια του τομέα πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής και του τομέα της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων όπως αυτά καθορίζονται στις κοινές υπουργικές αποφάσεις 129229/24-11-2017 (Β' 4122) και 108621/17-10-2016 (Β' 3410) αντίστοιχα η ημερομηνία έναρξης της υποβολής αιτήσεων υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων στο παρόν καθεστώς είναι η **Πέμπτη 27 Δεκεμβρίου 2018**.

7. ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Τα επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για τις ακόλουθες **Επιλέξιμες Δαπάνες ΕΝΤΟΣ Περιφερειακών Ενισχύσεων** :

α. Για υλικά περιουσιακά στοιχεία:

- α. Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτηρίων και οι κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ), καθώς και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το **45%** του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. Ο συντελεστής αυτός διαμορφώνεται στο **60%** για τον τομέα του τουρισμού και στο **70%** για Υπηρεσίες μεταφοράς με διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού προς τρίτους (logistics). Ο ως άνω συντελεστής διαμορφώνεται στο 80% για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτήρια, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα. (Δεν αφορά τις Ενισχύσεις Μηχανολογικού εξοπλισμού)
- β. Η αγορά του συνόλου των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού (κτήρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός), ή και μέρους των στοιχείων ενεργητικού μιας παραγωγικής μονάδας, προκειμένου για ενισχυόμενη ΜΜΕ, που συνδέονται άμεσα με μια παραγωγική μονάδα, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

αα. Η παραγωγική αυτή μονάδα έχει παύσει τη λειτουργία της.

ββ. Η αγορά πραγματοποιείται από το φορέα της επένδυσης που δεν σχετίζεται με τον πωλητή.

γγ. Η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς.

δδ. τα μηχανήματα και ο λοιπός εξοπλισμός δεν μπορούν να είναι παλαιότερα των επτά (7) ετών από την ημερομηνία πρώτης κτήσης τους. Σε περίπτωση κατά την οποία στοιχεία ενεργητικού έχουν στο παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων, εξαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες του υποβαλλομένου επενδυτικού σχεδίου.

- γ. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων **μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού**, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων που κινούνται εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας. Μεταφορικά μέσα που κινούνται εκτός του χώρου της μονάδας δεν είναι επιλέξιμα. Η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων έως έξι (6) θέσεων δεν ενισχύεται.
- δ. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση, και με τον όρο ότι στη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης προβλέπεται ότι ο εξοπλισμός θα περιέλθει στην κυριότητα του μισθωτή κατά τη λήξη της σύμβασης.
- ε. Οι δαπάνες εκσυγχρονισμού ειδικών εγκαταστάσεων (που δεν αφορούν σε κτήρια) και μηχανολογικών εγκαταστάσεων.

β. Για άυλα στοιχεία ενεργητικού:

α. μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων,

β. συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.

Οι ως άνω περιγραφόμενες δαπάνες πρέπει να πληρούν σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις:

αα. να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο, για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον πέντε (5) έτη ή τρία (3) έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ,

ββ. να περιλαμβάνονται στα αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης, στην οποία χορηγείται η ενίσχυση,

γγ. να αγοράζονται, σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι επιλέξιμες δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού δεν μπορούν να υπερβούν το 50% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. Για τις ΜΜΕ το ανώτατο ποσοστό διαμορφώνεται στο 75%.

Στην περίπτωση που οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το εκτιμώμενο **μισθολογικό κόστος** των νέων θέσεων εργασίας που προκύπτουν από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. το επενδυτικό έργο συνεπάγεται καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων αποτυπωμένης σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ) στην επιχειρηματική εγκατάσταση και αντιστοίχως στην επιχείρηση, σε σύγκριση με τις ΕΜΕ του προηγούμενου δωδεκαμήνου από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής,

β. η πλήρωση όλων των θέσεων εργασίας πραγματοποιείται εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης που αναφέρεται στην απόφαση ολοκλήρωσης,

γ. κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται μέσω της επένδυσης, διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών για μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις και τριών (3) ετών για μικρές επιχειρήσεις, από την ημερομηνία πρώτης πλήρωσής της.

δ. ο φορέας **θα πρέπει να υποβάλει το σύνολο των ενσώματων ή/και άυλων δαπανών** του άρθρου 8 και 9 προκειμένου να αποτυπώνεται το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο και να τεκμηριώνεται ο χαρακτήρας αρχικής επένδυσης κατά τα ανωτέρω.

ε. το ενισχυόμενο μισθολογικό κόστος που θα προκύπτει από τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας θα πρέπει να είναι αποκλειστικά συνδεδεμένο με την περιγραφείσα αρχική επένδυση υπολογιζόμενο για περίοδο δύο ετών. Σε περίπτωση που το φυσικό-οικονομικό αντικείμενο δεν υλοποιηθεί στο σύνολό του, το προκύπτον μισθολογικό κόστος αναδιαμορφώνεται αναλόγως.

Επενδυτικές Δαπάνες ΕΚΤΟΣ Περιφερειακών Ενισχύσεων

1. Επενδυτικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ (άρθρο 18 Γ.Α.Κ.). Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσάίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

2. Δαπάνες εκκίνησης (άρθρο 22 Γ.Α.Κ.) για τις υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

3. Κάθε δαπάνη μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη μόνο εφόσον εντάσσεται αποκλειστικά σε μία εκ των ανωτέρω κατηγοριών δαπανών.

4. Για τις επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων των επενδυτικών σχεδίων του τομέα πρωτογενούς παραγωγής, ισχύουν οι περιορισμοί που καθορίζονται στην κοινή υπουργική απόφαση αριθμ. 129229/24-11-2017 (ΦΕΚ Β' 4122).

Μη Επιλέξιμες Δαπάνες

Δεν ενισχύονται οι δαπάνες που αφορούν :

- τα **λειτουργικά έξοδα** της επένδυσης,
- η **αγορά επιβατικών αυτοκινήτων** έως έξι (6) θέσεων,
- η αγορά **επίπλων και σκευών γραφείου**, εκτός αν αποτελούν μέρος του ξενοδοχειακού εξοπλισμού,
- η αγορά **οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων**. Σε περίπτωση αγοράς κτηριακών εγκαταστάσεων δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της δαπάνης που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί,
- η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο της αξίας μηχανημάτων και λοιπών παγίων στοιχείων,
- η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στο φορέα της επένδυσης, εκτός εάν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή έχει μισθωθεί για το σκοπό αυτόν τουλάχιστον **για δεκαπέντε (15) χρόνια** από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής και έχει νομίμως μεταγραφεί.

8. ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Περιφέρειες (NUTS2)	Νομός/Περιφερειακή Ενότητα (NUTS 3) του Τόπου Εγκατάστασης	Περιφέρειες του άρθρου 107 της Συνθήκης ΕΚ	Μέγιστη ένταση περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων		
			Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μεσαίες Επιχειρήσεις	Μικρές Επιχειρήσεις
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	ΡΟΔΟΠΗ	α'	35%	45%	55%
	ΔΡΑΜΑ	α'	35%	45%	55%
	ΕΒΡΟΣ	α'	35%	45%	55%
	ΘΑΣΟΣ, ΚΑΒΑΛΑ	α'	35%	45%	55%
	ΞΑΝΘΗ	α'	35%	45%	55%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	α'	35%	45%	55%
	ΗΜΑΘΙΑ	α'	35%	45%	55%
	ΚΙΛΚΙΣ	α'	35%	45%	55%
	ΠΕΛΛΑ	α'	35%	45%	55%
	ΠΙΕΡΙΑ	α'	35%	45%	55%
	ΣΕΡΡΕΣ	α'	35%	45%	55%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	α'	35%	45%	55%
	ΓΡΕΒΕΝΑ, ΚΟΖΑΝΗ	α'	25%	35%	45%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	α'	25%	35%	45%
	ΦΛΩΡΙΝΑ	α'	25%	35%	45%
	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	α'	35%	45%	55%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΑΡΤΑ, ΠΡΕΒΕΖΑ	α'	35%	45%	55%
	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ	α'	35%	45%	55%
	ΛΑΡΙΣΑ	α'	35%	45%	55%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΚΑΡΔΙΤΣΑ, ΤΡΙΚΑΛΑ	α'	35%	45%	55%
	ΜΑΓΝΗΣΙΑ, ΣΠΟΡΑΔΕΣ	α'	35%	45%	55%
	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	α'	25%	35%	45%
	ΒΟΙΩΤΙΑ	α'	25%	35%	45%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΕΥΒΟΙΑ	α'	25%	35%	45%
	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	α'	25%	35%	45%
	ΦΩΚΙΔΑ	α'	25%	35%	45%
	ΚΕΡΚΥΡΑ	α'	25%	35%	45%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΖΑΚΥΝΘΟΣ	α'	25%	35%	45%
	ΙΘΑΚΗ, ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ	α'	25%	35%	45%
	ΛΕΥΚΑΔΑ	α'	25%	35%	45%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΧΑΪΑ	α'	35%	45%	55%
	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	α'	35%	45%	55%
	ΗΛΕΙΑ	α'	35%	45%	55%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	ΑΡΓΟΛΙΔΑ, ΑΡΚΑΔΙΑ	α'	35%	45%	55%
	ΚΟΡΙΝΘΙΑ	α'	35%	45%	55%
	ΛΑΚΩΝΙΑ, ΜΕΣΣΗΝΙΑ	α'	35%	45%	55%
	ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	γ'	10%	20%	30%
	ΒΟΡΕΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	γ'	10%	20%	30%
	ΔΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	γ'	10%	20%	30%
	ΝΟΤΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	γ'	10%	20%	30%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	γ'	10%	20%	30%	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	γ'	20%	30%	40%
	ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΝΗΣΟΙ	γ'	20%	30%	40%
	ΛΕΣΒΟΣ, ΛΗΜΝΟΣ	α'	35%	45%	55%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΙΚΑΡΙΑ, ΣΑΜΟΣ	α'	35%	45%	55%
	ΧΙΟΣ	α'	35%	45%	55%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	ΑΝΔΡΟΣ, ΘΗΡΑ, ΚΕΑ, ΜΗΛΟΣ, ΜΥΚΟΝΟΣ, ΝΑΞΟΣ, ΠΑΡΟΣ, ΣΥΡΟΣ, ΤΗΝΟΣ	γ'	20%	30%	40%
	ΚΑΛΥΜΝΟΣ, ΚΑΡΠΑΘΟΣ, ΚΩΣ, ΡΟΔΟΣ	γ'	20%	30%	40%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	α'	25%	35%	45%
	ΛΑΣΙΘΙ	α'	25%	35%	45%
	ΡΕΘΥΜΝΟ	α'	25%	35%	45%
	ΧΑΝΙΑ	α'	25%	35%	45%

Πίνακας 1: Ποσοστά ενίσχυσης από 01-01-2017 σύμφωνα με τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων έπειτα από την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Τα ποσοστά ενίσχυσης, τα οποία παρουσιάζονται στον πίνακα 1, προσδιορίζονται σύμφωνα με το μέγεθος του φορέα επένδυσης, τον τόπο εγκατάστασης του επενδυτικού σχεδίου αλλά και το καθεστώς ενίσχυσης στο πλαίσιο του οποίου αιτείται ενίσχυσης ο φορέας επένδυσης.

Για να δικαιούνται οι υπαγόμενες επιχειρήσεις να λάβουν τις ενισχύσεις της επιχορήγησης ή / και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, **πρέπει να έχουν εμφανίσει κέρδη προ φόρων σε μία κατ' ελάχιστον διαχειριστική χρήση από τις τελευταίες επτά (7)**, πριν από τη διαχειριστική χρήση της αίτησης υπαγωγής. Σε περίπτωση που μια επιχείρηση επιλέξει ένα από τα δύο αυτά είδη ενισχύσεων, αλλά κατά την αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου προκύψει η μη πλήρωση της ως άνω προϋπόθεσης, το επενδυτικό σχέδιο απορρίπτεται στο σύνολό του.

Ο όρος του προηγούμενου εδαφίου δεν καταλαμβάνει τους φορείς της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6, τις υπό σύσταση επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που συστάθηκαν κατά τα τελευταία επτά (7) έτη πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής.

Ειδικές Κατηγορίες Ενισχύσεων

Στο άρθρο 12 του νέου Αναπτυξιακού Νόμου, καθορίζονται οι Ειδικές Κατηγορίες Ενισχύσεων.

α. εξωστρεφείς: μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες αύξησαν την εξωστρέφειά τους, δηλαδή το λόγο αξίας των εξαγωγών τους προς τον κύκλο εργασιών τους, είτε σε ποσοστό τουλάχιστον 10% κατά μέσο όρο την τελευταία τριετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, είτε σε ποσοστό τουλάχιστον 5% κατά μέσο όρο την τελευταία τριετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, εφόσον οι εξαγωγές τους καταλαμβάνουν περισσότερο από το 70% του κύκλου εργασιών τους το τρίτο έτος πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου είτε και χωρίς την προϋπόθεση αύξησης της εξωστρέφειας τους, εφόσον οι εξαγωγές τους καταλαμβάνουν περισσότερο από το 85% του κύκλου εργασιών το τρίτο έτος πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου. Για την τεκμηρίωση της αύξησης των εξαγωγών οι εταιρείες θα πρέπει να έχουν κλείσει τρεις διαχειριστικές χρήσεις πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής.

β. καινοτόμες: μικρομεσαίες επιχειρήσεις, των οποίων οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης έχουν υπερβεί το 10% του συνόλου των λειτουργικών τους δαπανών, για ένα (1) τουλάχιστον έτος από τα τρία (3) τελευταία πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος,

γ. ανεξάρτητες μικρομεσαίες επιχειρήσεις: Είναι επιχειρήσεις που προέρχονται από συγχώνευση ανεξάρτητων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (κατά τον ορισμό της Ε.Ε. Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΚ) 364/2004), με απορρόφηση είτε με δημιουργία νέας εταιρείας, αποκλειόμενης ρητά της εξαγοράς. Οι ανεξάρτητες ΜΜΕ θα πρέπει να υφίσταντο κατά την 22-6-2016, ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4399/2016, ενώ η συγχώνευση θα πρέπει να (έχει) πραγματοποιηθεί μετά την παραπάνω ημερομηνία και σε κάθε περίπτωση πριν την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.

δ. επιχειρήσεις οι οποίες παρουσιάζουν αύξηση της απασχόλησής τους: μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αύξησαν την απασχόλησή τους (με βάση τις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας) σε ποσοστό τουλάχιστον 10% την τελευταία τριετία πριν την αίτηση υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου. Υπολογίζεται η μεταβολή μεταξύ των ΕΜΕ των τελευταίων 12 μηνών πριν την αίτηση υπαγωγής (λογίζεται ως πρώτο έτος) και των ΕΜΕ από τον 25ο έως τον 36ο μήνα πριν την αίτηση υπαγωγής (λογίζεται ως τρίτο έτος). Αφορά επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί τουλάχιστον 36 μήνες πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής.

ε. Συνεταιρισμούς, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.) του ν. 4019/2011 (Α' 216), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) του ν. 4384/2016 (Α' 78),

στ. επιχειρήσεις, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υλοποιούνται σε έναν από τους κλάδους **Τεχνολογίας, Πληροφορικής, Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) και Αγροδιατροφής, ως κύριο κλάδο δραστηριότητάς τους,**

ζ. επιχειρήσεις, οι οποίες επιτυγχάνουν αυξημένη προστιθέμενη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ κατά το χρόνο της έκδοσης της απόφασης προκήρυξης, σε σχέση με το μέσο όρο του κλάδου τους,

η. επιχειρήσεις, των οποίων το υπαγόμενο επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε **Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.) εξαιρουμένων των Επιχειρηματικών Πάρκων Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (Ε.Π.Ε.Β.Ο.), Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) και δεν αφορούν σε εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφιστάμενων δομών της ενισχυόμενης επιχείρησης. Ειδικότερα, ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια ίδρυσης νέων μονάδων ή τα επενδυτικά σχέδια υφιστάμενων μονάδων για νέα οικονομική δραστηριότητα εντός του χώρου υποδοχής.**

θ. επιχειρήσεις των οποίων το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε **Ειδικές Περιοχές, οι οποίες αναφέρονται στο σχετικό Παράρτημα. Μια περιοχή χαρακτηρίζεται ως ειδική, εφόσον πληροί τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:**

αα. ορεινή περιοχή, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των Δημοτικών Ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

ββ. παραμεθόρια περιοχή, δηλαδή περιοχές σε απόσταση τριάντα (30) χιλιομέτρων από τα σύνορα, καθώς και τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, της νήσου της Σαμοθράκης του Νομού Έβρου και του Νομού Δωδεκανήσων,

γγ. νησιωτική περιοχή, δηλαδή τα νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (**3.100**) κατοίκων και

δδ. περιοχές που παρουσιάζουν **πληθυσμιακή μείωση, όπως αυτή προκύπτει κατά τα έτη των δύο πιο πρόσφατων απογραφών (2001 και 2011), και αφορά μείωση μόνιμου πληθυσμού άνω του 30%,**

ι. επιχειρήσεις των οποίων το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε περιοχές με ιδιαίτερα **αυξημένες προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές και συγκεκριμένα: Αγαθονήσι, Κάλυμνος, Καστελόριζο, Κως, Λέρος, Λέσβος, Σάμος, Σύμη, Χίος.**

Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων για δαπάνες Περιφερειακών Ενισχύσεων

Οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων για τις επενδύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (εγκεκριμένα ανώτατα όρια περιφερειακών ενισχύσεων) καθορίζονται από τον C(2014) 2642/7.5.2014 Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων (Χ.Π.Ε.). Ο εκάστοτε ισχύων Χ.Π.Ε. αναρτάται στον οικείο διαδικτυακό τόπο του αναπτυξιακού νόμου. Οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων για μεγάλες επιχειρήσεις, οι οποίες αναφέρονται στο Χ.Π.Ε., προσαυξάνονται κατά **10% για μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις** με την επιφύλαξη της παρ.2 του άρθρου 67.

Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α' της Συνθήκης, όπως αυτές προσδιορίζονται στο Χ.Π.Ε., οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ' της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε ΜΜΕ για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης, ενώ σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή. Ως νέα οικονομική δραστηριότητα νοείται κάθε δραστηριότητα που δεν εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός ΚΑΔ στατιστικής ταξινόμησης) με ήδη ασκούμενη από το φορέα δραστηριότητα.

Οι αναφερόμενες στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων του Χ.Π.Ε. δεν ισχύουν για επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμες δαπάνες άνω των πενήντα εκατομμυρίων (**50.000.000**) ευρώ. Ο ανωτέρω περιορισμός εφαρμόζεται, επίσης, και στις εκτός περιφερειακών ενισχύσεων επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 9.

Για τα επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμες δαπάνες **άνω των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ** (μεγάλα επενδυτικά σχέδια) το ανώτατο ποσό ενίσχυσης προσδιορίζεται ως εξής:

αα. για το τμήμα της δαπάνης μέχρι πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ παρέχεται το εκατό τοις εκατό (100%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης στην οικεία περιοχή, εξαιρουμένης της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ανώτατο περιφερειακό όριο),

ββ. για το τμήμα της δαπάνης που υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ και μέχρι εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ παρέχεται το πενήντα τοις εκατό (50%) του ανώτατου περιφερειακού ορίου,

γγ. για το τμήμα της δαπάνης που υπερβαίνει τα εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ δεν παρέχεται κανένα ποσοστό ενίσχυσης.

Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων για δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

α. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ ορίζεται στο 50% αυτών. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού 5% του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ,

β. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών εκκίνησης για τις υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις ορίζεται στο 100% αυτών. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού 10% του ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

Το **συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο** δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (**5.000.000**) ευρώ, με την επιφύλαξη του άρθρου 67. Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα ενισχύσεις στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις δεν μπορεί να υπερβούν σωρευτικά τα δέκα εκατομμύρια (**10.000.000**) ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα είκοσι εκατομμύρια (**20.000.000**) ευρώ για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 Γ.Α.Κ.

Το ελάχιστο επιλέξιμο ύψος της επένδυσης περιγράφεται στον ακόλουθο πίνακα:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΟΡΙΣΜΟΣ*	ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
ΜΕΓΑΛΗ	Απασχολεί περισσότερο από 250 άτομα προσωπικό. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών της είναι μεγαλύτερος από 50.000.000,00 ΕΥΡΩ , καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μεγαλύτερος από 43.000.000,00 ΕΥΡΩ .	500.000,00€
ΜΕΣΑΙΑ	Απασχολεί λιγότερα από 250 άτομα προσωπικό. Ο ετήσιος κύκλος είναι μικρότερος από 50.000.000,00 ΕΥΡΩ , καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος από 43.000.000,00 ΕΥΡΩ . Τηρεί το κριτήριο της ανεξαρτησίας.*	250.000,00€
ΜΙΚΡΗ	Απασχολεί λιγότερα από 50 άτομα προσωπικό. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών της καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος από 10.000.000,00 ΕΥΡΩ . Τηρεί το κριτήριο της ανεξαρτησίας	150.000,00€
ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ	Απασχολεί από 0 έως 10 άτομα προσωπικό. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών της καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος από 2.000.000,00 ΕΥΡΩ . Τηρεί το κριτήριο της ανεξαρτησίας.	100.000,00€

Για Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ) του Ν.4019/2011 (Α'216), καθώς και τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (ΑΣ), τις Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ) και τις Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) του Ν.4384/2016 (Α' 78) στο ποσό των **πενήντα χιλιάδων ευρώ (50.000ευρώ)**.

*Δεν συμμετέχει σε αυτήν μια άλλη επιχείρηση, η οποία είναι μικρομεσαία ή μη (σύμφωνα με το ορισμό αυτής), σε ποσοστό που ξεπερνάει το 25% του μετοχικού κεφαλαίου. Σε αντίθετη περίπτωση, απαιτείται εξέταση των στοιχείων των συνδεδεμένων – συνεργαζόμενων επιχειρήσεων.

9.ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΝΟΜΟΥ

Το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και με την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, εφόσον εξυπηρετούνται οι αρχικοί σκοποί παραγωγικής λειτουργίας και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης, εντός της ορισθείσας στην απόφαση υπαγωγής προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα **3 έτη** από την ημερομηνία δημοσίευσης της προαναφερόμενης απόφασης.

Η ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας πιστοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης από τα αρμόδια Όργανα όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 14 του νόμου.

Η προβλεπόμενη ημερομηνία στην απόφαση υπαγωγής δύναται να **παραταθεί άπαξ έως 2 έτη** κατ' ανώτατο όριο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

αα. Ηλεκτρονική υποβολή του σχετικού αιτήματος πριν από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης, όπως αυτή ορίζεται αρχικά στην απόφαση υπαγωγής,

ββ. υλοποίηση του 50% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μπορεί επίσης να παραταθεί για λόγους ανωτέρας βίας για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της διακοπής ή της καθυστέρησης, με την προϋπόθεση ότι θα τεκμηριώνεται η δυνατότητα ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου εντός της νέας προθεσμίας.

Για την πιστοποίηση της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης απαιτείται να τεκμηριώνεται η λειτουργία της μονάδας, ιδίως με την πώληση προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών και με την έκδοση όλων των νομιμοποιητικών αδειών, καθώς και με τη δημιουργία των μισών τουλάχιστον από τις νέες θέσεις εργασίας (εκφρασμένων σε Ε.Μ.Ε.) που ορίζονται με την απόφαση υπαγωγής. Οι λοιπές θέσεις πρέπει να δημιουργούνται μέχρι τη λήξη του προβλεπόμενου διαστήματος τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

10. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η καταβολή των ενισχύσεων μπορεί να γίνει είτε εφάπαξ με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου είτε σταδιακά και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στα επόμενα σημεία.

Επιχορήγηση Κεφαλαίου

α. Ποσό που ανέρχεται μέχρι το **είκοσι πέντε τοις εκατό (25%)** της εγκεκριμένης επιχορήγησης μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο με την υλοποίηση έργου συνολικού ύψους ίσου τουλάχιστον με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κόστους της επένδυσης, ύστερα από σχετικό αίτημα που υποβάλλεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) και συνοδεύεται από τα αντίστοιχα δικαιολογητικά υλοποίησης του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%). Το υπόλοιπο ποσό έως το **πενήντα τοις εκατό (50%)** της εγκεκριμένης επιχορήγησης μπορεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ύστερα από αίτημά του και μετά την πιστοποίηση της υλοποίησης του πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου από αρμόδιο όργανο μέσω επιτόπιου ή διοικητικού ελέγχου.

β. Το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης ή το σύνολό της σε περίπτωση μη εφαρμογής της ρύθμισης της περίπτωσης α', καταβάλλεται μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

γ. Τα ποσά της επιχορήγησης δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

δ. **Εκχώρηση:** Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας μέσω ηλεκτρονικής πληρωμής σε τραπεζικό λογαριασμό του φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. **Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της απαίτησης του ποσού της επιχορήγησης σε Τραπεζικά Ιδρύματα** για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Στις περιπτώσεις αυτές η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης της απαίτησης, εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου.

Επιδότηση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης

α. Η έναρξη της καταβολής της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορεί να πραγματοποιείται **μετά την πιστοποίηση** από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της εγκατάστασης στη μονάδα του συνόλου του μισθωμένου εξοπλισμού, σύμφωνα με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος εκ μέρους του φορέα της επένδυσης. Το ποσό που καταβάλλεται υπολογίζεται επί της αξίας απόκτησης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ποσοστά ενισχύσεων και με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου.

γ. Είναι δυνατή η προεξόφληση των δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης από το φορέα της επένδυσης μόνο για τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες της σύμβασης μίσθωσης, όπως αυτή έχει εγκριθεί από την αρμόδια υπηρεσία.

δ. Τα ποσά της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

Φορολογική Απαλλαγή

α. Το δικαίωμα **έναρξης** χρήσης της ωφέλειας του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής θεμελιώνεται με την **πιστοποίηση της υλοποίησης του 50%** του κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο ελέγχου. Ο φορέας μπορεί να αξιοποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής εντός δεκαπέντε **(15) φορολογικών** ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης της ωφέλειας με τους ακόλουθους περιορισμούς που ισχύουν σωρευτικά:

αα. **η δικαιούμενη ενίσχυση** να μην υπερβαίνει, κατ' έτος, το είκοσι τοις εκατό **(20%)** του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, με εξαίρεση την περίπτωση της μη πλήρους αξιοποίησής του κατά τα προηγούμενα

φορολογικά έτη λόγω έλλειψης επαρκών κερδών. Στην περίπτωση αυτή τυχόν εναπομείναν ποσό ενίσχυσης από προηγούμενα φορολογικά έτη προστίθεται στο ως άνω υπολογιζόμενο μέγιστο ετήσιο ποσό δικαιούμενης ενίσχυσης,

ββ. η **δικαιούμενη ενίσχυση** να μην υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (**50%**) του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, **μέχρι το φορολογικό έτος της έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.**

β. Το ποσό της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για το τμήμα του εξοπλισμού του επενδυτικού σχεδίου, που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση, προσδιορίζεται για κάθε φορολογικό έτος ως ποσοστό επί του τμήματος της αξίας κτήσης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στα μισθώματα που καταβλήθηκαν μέχρι τη λήξη του φορολογικού έτους.

γ. Το κατ' έτος αναλωθέν ποσό της φορολογικής απαλλαγής εμφανίζεται σε ειδικό αποθεματικό και αντίστοιχο λογαριασμό στα βιβλία της επιχείρησης, που σχηματίζεται από το φόρο εισοδήματος, ο οποίος δεν καταβλήθηκε λόγω της παρεχόμενης φορολογικής απαλλαγής.

δ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών εξειδικεύεται ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για κάθε φορολογικό έτος, τυχόν δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χρήση του φορολογικού οφέλους, το περιεχόμενο της Δήλωσης Φορολογικής Απαλλαγής (ΔΦΑ) της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 3 του άρθρου 21 και κάθε συναφές θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης

α. Η έναρξη της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης μπορεί να πραγματοποιείται μετά την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της δημιουργίας των συνδεόμενων με το επενδυτικό σχέδιο θέσεων εργασίας.

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά την εκάστοτε πληρωμή του μισθολογικού κόστους εκ μέρους του φορέα της επένδυσης, με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

11. ΠΑΡΑΒΟΛΟ

Για την υποβολή των επενδυτικών σχεδίων, εξαιρουμένων των επενδύσεων μείζονος μεγέθους των άρθρων 65 έως 69 του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου, απαιτείται παράβολο που ορίζεται στο 0,0005 του επιλέξιμου ύψους του επενδυτικού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ και ανώτερο των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Για τις επενδύσεις μείζονος μεγέθους των άρθρων 65 έως 69 απαιτείται παράβολο που ορίζεται στο 0,001 του επιλέξιμου ύψους του επενδυτικού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση το ως άνω ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ.

Τα ως άνω ποσά μπορούν να αναπροσαρμόζονται.

12. ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Ο Φορέας υποβολής κάθε επενδυτικού σχεδίου διαφοροποιείται ανάλογα με την κατηγορία του επενδυτικού σχεδίου, τον τόπο υλοποίησης καθώς και, σε κάποιες περιπτώσεις, το συνολικό ύψος της επένδυσης.

- ✓ Επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους **έως και τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ**, που υλοποιούνται μέσα στα όρια της κάθε Περιφέρειας, υποβάλλονται στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της Χώρας. Ειδικά για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου οι αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στην Περιφερειακή Ενότητα Δωδεκανήσου υποβάλλονται στη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Δωδεκανήσου,
- ✓ επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους **άνω των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ**, που υλοποιούνται στις Περιφέρειες Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, υποβάλλονται στη Διεύθυνση Περιφερειακής Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Μακεδονίας και Θράκης),
- ✓ στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού για όλα τα υπόλοιπα επενδυτικά σχέδια.